Datum: 14.11. 2026.
Broj: 02-06-1067

CIK BIH KRIJE PODATKE SA IZBORNIH TEHNOLOGIJA: TI BIH I KOALICIJA POD LUPOM TRAŽE OBJAVU INFORMACIJA KOJE BI POMOGLE U OTKRIVANJU MOGUĆIH IZBORNIH MANIPULACIJA

Sarajevo, 14. novembar 2026. godine – Centralna izborna komisija (CIK) odbila je zahtjeve Koalicije Pod lupom i Transparency Internationala u BiH da dostavi informacije zabilježene na uređajima za identifikaciju i skenerima koje bi mogle pomoći u otkrivanju eventualnih izbornih manipulacija. Traženi su podaci o izlaznosti birača po biračkim mjestima kao i broju ljudi koji nije mogao biti identifikovan putem otiska prsta. Također, tražen je i spisak biračkih mjesta na kojima nije mogla biti korištena neka od tehnologija, kao i onih na kojima su uočena odstupanja između elektronskog i ručnog brojanja glasova.

CIK je odbio dostaviti ove informacije, rezultati izbora su potvrđeni, a na sjednici gdje je odlučivano o zahtjevu za pristup informacijama, rečeno da bi se traženi podaci mogli pogrešno interpretirati.

„To su pojedinačni podaci koji kad bi se iz konteksta izvukli mogu se na različite načine interpretirati i mogla bi se u javnosti steći potpuno pogrešna slika o ovome“, kazao je član CIK-a Suad Arnautović i dodao da se podaci neće dostaviti prije nego što o svemu bude raspravljala Parlamentarna skupština BiH.

TI BiH i Koalicija Pod lupom smatraju da se radi o nezakonitom postupanju zbog čega će biti pokrenuti pravni postupci jer se radi se o zaštiti integriteta izbornog procesa. Treba napomenuti da su nove izborne tehnologije i uvedene jer je u prethodnom periodu, kroz nezavisno posmatranje izbora, niz sudskih procesa i grafološke analize, dokazana masovna manipulacija glasovima birača. Utvrđene nepravilnosti uključivale su glasanje u ime drugih osoba (najčešće mrtvih i neizašlih na izbore), duplo glasanje, zloupotrebu pomoći pri glasanju, narušavanje tajnosti glasanja te izborne krađe – dodavanje glasova na prazne glasačke listiće, dodavanje preferencijalnih glasova i/ili namjerno poništavanje važećih glasačkih listića.

Zloupotrebe identiteta je trebao spriječiti sistem za elektronsku identifikciju i autentifikaciju birača, dok su skeneri trebali spriječiti manipualcije glasačkim listićima i pri brojanju glasova. Nekorištenje ili pogrešna primjena jedne od ovih tehnologija moglo je omogućiti nove manipulacije, a sumnju da su se one dešavale, pored medijskih natpisa, izazivaju i određeni zvanični podaci.

Udruženje za borbu protiv korupcije "Transparency International" u Bosni i Hercegovini
Reg. Br. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo

Sjedište: Krfska 64e, 78000 Banja Luka, Tel/Fax +387 51 224 521, 216 369, 224520
Ispostava: Zmaja od Bosne 20/1 71000 Sarajevo Tel/Fax +387 33 220 049, 220 047
E-mail: info@ti-bih.org

ti-bih.org | transparentno.ba | prijavikorupciju.org

Na primjer, zvanično objavljene informacije o izlaznosti birača pokazuju neprirodan rast izlaznosti između 17 i 19 časova u brojnim lokalnim zajednicama. Podaci Koalicije Pod lupom sa reprezentativnog uzorka biračkih mjesta, pokazuju da se na svega 55,8% posmatranih biračkih mjesta broj listića za nivo Predsjedništva BiH poklapa sa brojem birača identifikovanih putem uređaju za identifikaciju. Odstupanja veća od +/-3 glasa zabilježena su na 6,5% posmatranih biračkih mjesta.

Pored toga, TI BiH je analizom utvrdio preko 500 biračkih mjesta na kojima su uočeni indikatori koji prema međunarodnoj praksi i izbornoj analitici ukazuju na postojanje potencijalnih izbornih nepravilnosti. Radi se o mjestima koja su prijavila izlaznost veću od 80% (što je skoro dvostruko više od prosječne), udio nevažećih listića veći od 15% ili koncentraciju glasova za jednog kandidata veću od 80%.

Dodatno, proces uvođenja novih izbornih tehnologija bio je izrazito netransparentan. Do danas nije jasno ni kako je tekao proces utvrđivanja rezultata izbora, koji rezultati su javno objavljeni, da li su mijenjani u odnosu na preliminarne rezultate, te zašto nema poređenja zvanične izlaznosti sa novih izbornih tehnologija sa brojem listića i poređenja elektronskih rezultata sa manuelnim rezultatima glasanja. Nije jasno ni koja izlaznost je prikazana na web stranici sa rezultatima – ona iz uređaja za identifikaciju ili broj obrađenih glasačkih listića iz skenera.

Kako su izborni rezultati potvrđeni i nije došlo do poništenja izbora ni na jednom biračkom mjestu, smatramo da su otklonjene sve prepreke za objavljivanje svih informacija o funkcionisanju i korištenju novih izbornih tehnologija, izlaznosti po pojedinačnim biračkim mjestima, te uzorcima i načinu glasanja tj. svih informacija kojima CIK nesumnjivo raspolaže, a koje mogu pomoći u analizi samog izbornog procesa.

TI BiH i Koalicija Pod lupom apeluju na CIK da odmah dostavi sve tražene podatke, jer odbijanje da se dostave sve informacije o izbornom procesu kojima raspolažu može dodatno baciti sumnju i izazvati spekulacije o novim potencijalnim nepravilnostima.

Udruženje za borbu protiv korupcije "Transparency International" u Bosni i Hercegovini
Reg. Br. UP08-07-1-616/11, Ministarstvo pravde BiH, Sarajevo

Sjedište: Krfska 64e, 78000 Banja Luka, Tel/Fax +387 51 224 521, 216 369, 224520
Ispostava: Zmaja od Bosne 20/1 71000 Sarajevo Tel/Fax +387 33 220 049, 220 047
E-mail: info@ti-bih.org

ti-bih.org | transparentno.ba | prijavikorupciju.org